

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 291 (2863) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

A Csendes-oceán valamennyi szigetén előnyomulnak a japánok

Roosevelt meghívta Stalint Washingtonba. — Fontos ülést tart holnap a spanyol minisztertanács

Új harcra sorakoztak fel Benghazitól délre a tengely erői

Zürichbe érkezett jelentés szerint — mint a Pest írja — a németeknek és olaszoknak Észak-Afrikában sikerült kivonniuk haderejüket az angol burókól és most Benghazitól délre új harcra sorakoztak fel.

Máltából jelentik: (NTI) Málta szigete az elmúlt héten hatvan légitámadást élt át, jeleni a londoni hírszolgálati iroda. Vasárnap négyszer, hétfőn ötször volt légitámadás. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz hatóságokhoz érkezett részletes jelentés szerint az angolok az olasz hadifoglyokkal való bánásmódjukban nem veszik figyelembe a nemzetközi megállapodásokat. Így a fogságba esett olasz tisztakat nyolcasával, sőt tizesével olyan sátrakban helyezik el, amelyekben csak négy embernek volna helye. A táplálék elégtelen. A tisztok és közkatonaik egyaránt földön alusznak. A vizet cseppenként osztják ki. A foglyoknak nem áll módjukban bármint is vásárolni, mert mindent elszedtek tőlük. Ezt az ausztráliai katonák végezték, majd az angolok elszedték azt is, ami még megmaradt. Az örök fagyalmaztatása nélkül rájuk lönek, ha a drótsóvályhoz közelednek. (MTI)

LONDON A SZOVJETET IS BEAKARJA RANTANI A JAPAN ELLENI HÁBORUBA

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma stockholmi jelentése szerint Eden és Stalin megbeszélésének középpontjában a japánoknak szóló szovjet hadüzenet megvitatása áll. Bizonyos idő óta London mindent megtesz annak elérése érdekében, hogy Szovjet szövetségét berántsa a Japán elleni háborúba. Ugylátszik a szovjet egyelőre habozik. Ha a Szovjet belép a háborúba, a Szövetségesek megszerzik a Fülöp-szigeteket, de a Szovjet belépés arcvonalas küzdelemre kényszerül.

A lap egy másik stockholmi értesülése szerint, jöhetnek a Fülöp-szigetek kormányai állandóan hangoztatja, hogy minden áron megvédi a Fülöp-szigeteket a japánokkal szemben, máris megtették minden intézkedést a Washingtonba való átköltözkedésre, ha a helyzet úgy kívánja Washingtonban felkészültek új fülöpszigeti kormány megalakítására. Az amerikai kormány az árnyékkormány megalakításán kívül semmit sem küldött a Fülöp-szigetekre, legfeljebb rádióüzeneteket. A Popolo d'Italia közli azt az üzenetet, amelyet Mahedra Pratap, indiai szabadságmozgalmi előharcos intézett a

Ducehoz. Tudják, hogy kemény megpróbáltatások várnak rájuk. Mélytelen tömegű ember ébredt fel szavados kábultságából és vár a döntő pillanatra, amikor ledöntheti azt a gyű-

löletes gátat, amely elválasztja őket. Pratap a múlt világháború idején Afganisztánban elnöke volt az indiai ideiglenes kormánynak, most pedig a hinduk világszövetségének elnöke.

Eden ötször kereste fel Stalint és Molotovot

Zürichből jelentik: (B. T.) Moszkvai jelentések szerint Eden ötször kereste fel Stalint és Molotovot. Az angol sajtó általában helyesli a moszkvai látogatást. Valamennyi lap kiemeli, hogy kívánatos a két állam politikai együttműködése a háború esetében és a háború utáni hatalmas feladatok megoldásában. A Times azt írja, hogy az angol politika számára választani kell

az Európa felé tájékozódó és az óceáni jellegű politika közt, hamis és fellelő. Katonailag éppugy, mint gazdaságilag. Anglia egyik eshetőséget sem zárhatja ki. A brit külpolitika csak egy lehet hatályos, ha nyugaton az Egyesült Államokkal, keleten pedig a Szovjettel működik együtt és erre alapítja működését.

Vangcsungvei is a harcok beszüntetésére szólította fel Csangkaiseket

Rómából jelentik: (Stefani) A japánok a Csendes-tenger valamennyi szigetén előnyomulnak. Szumátrában ojtóernyősök elfoglalták a Malakkai szoros melletti medáni repülőteret. A Maláji félszigeten elfoglalták Ipohot. Perak állam fővárosát s így a jövőben Medantól Ipohig ellenőrzik a Malakkai tengersonost. A japánok azért szálltak partra Borneo északi részén, hogy bekerítsék Singaport. Már is

urait a Maláji-félsziget északi részének és ha sikerül elfoglalniok a sumátrai tengerpartot, akkor Singaport a tenger felől is el lesz vágva, ami a szárazföldön már bekövetkezett. (MTI)

Az Esti Újság írja: Nankingből érkező hírek arról számolnak be, hogy a kínai nemzeti kormány elnöke táviratot küldött Csangkaisek tábornagnak, amelyben arra akarja rávenni, hogy szüntesse be az ellenségeskedést Japánnal. (MTI)

Védelmi harcra szólították fel a maláji nőket is

Tokióból jelentik (NTI): Toyo miniszterelnök, Csang-Csing-Hui miniszterelnök és Vang-Csing-Vei elnök Japán, Mandzsukuo és Nanking kormányainak fejei újévkor rádióbeszédet intéztek a keletázsiai nemzetekhez. (MTI)

Amszterdamból jelentik (NTI) Mint az angol híriroda jelenti, a Maláji-félsziget kormányzója felszólította a nőket, hogy vegyenek részt a védelmi harcban. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI): A császári főhadiszállás tengerészeti osztálya jelenti, hogy december 28-án 56 ellenséges repülőgépet lőttek le Japán tengerészeti egységek 16 ellenséges buvárnaszádöt súlyosítottak el

és sokat rongáltak meg. (MTI)

Rio de Janeiróból jelentik NTI.: Az amerikai hadügyminisztérium jelenti, hogy a Fülöp-szigeteken lévő amerikai csapatok javarészt Pom-pagnak tartományban vonták össze. A japánokat az elmúlt napokban tetemesen megerősítették több gyalogos hadosztállyal, harci kocsis- és lovasezreddel. Az amerikaiak hátrányban vannak, de súlyos veszteségek árán is ellenállanak. Az ellenség erős légi tevékenységet fejt ki. Az amerikai tengerészeti minisztérium beismerte, hogy repülőmadások következtében megsérült egy amerikai bombolószázad is. (MTI)

Az európai egység széthullása

(P. I.) Végeredményben minden kérdés az egység, az egy vonatkozási központ kérdése. — írja Gonzague de Neynold „L'Europe tragique” című könyvében. A neves svájci egyetem tanár, aki nemzetközi viszonylatban is elismert szociológus és történetbölcselő, bámulatos éleslátással mutat rá az európai szellem vívódásainak legmélyebb okaira. Az emberi élet — az egyéni és közösségi egyaránt — problémája nem oldható meg egy biztos vonatkozási központ nélkül. Ez a biztos fogó-pont sem lehet azonban elhibázott, mert akkor örökös tragédiává válik az emberi élet. Az ember mai élete — az egyéni és közösségi egyaránt — ilyen elhibázott központok, vagy egyáltalán a központok miatt tragédia.

Még konkrét megjelölésekre van azonban szükség, hogy az általánosítás lapályai ne nyeljék el néhány sor gyakorlati következtetését.

A középkornak volt ilyen egységes központja: Isten és az ember világi élete. Az élet sokféle vonatkozásai végső gyökerekben a meghatározottakban ide torkollottak. Ez volt az egyéni, a családi és minden más közösségi élet értelme, célja, irányítója, törvénye. Belőle forrásozott ennek a kornak irodalma, művészete, egész szellemi és gazdasági élete.

A középkort sokféle szempontból szokták vizsgálni, tárgyává tenni és megítélni. Azt azonban mindenki elismeri, hogy Európa politikai, szellemi, gazdasági élete, nemzeti és nemzetközi szerkezete soha addig és azóta sem tapasztalt egységet mutatott. Ez az egység, ez a biztonság kétségtelenül jó volt s eredmények könyvelés is el minden elfogulatlanság nélkül. Ide tartozik még talán annak a megállapítása is, hogy a középkori egység nagy sikere az igazságban rejülő nagy erőnek köszönhető. Azért tudta olyan csodálatos hatással rendelkezni az emberi életet, mert az ember lényének — Isten teremtménye: test és lélek — hű kifejezője és kifejtésének alkalmas irányítója volt.

Európa akkor kezd széthullani, az egységes európai gondolkodás akkor kezd ellentétes erők és törekvések jétkészre lenni, amikor az egység biztosítékát, a természetfölötti gondolkodás alapjait kezdik ki a megindult vallási bomlások, szellemi és társadalmi mozgalmak. Forradalommal kezdődött az egység megbontása, a természetfölötti világ ellen lázadt fel az ember és ezzel egymásután tépte ki saját egyéni és közösségi élete gyökereit természetes talajából, a természetfölötti világból. A forradalom még mindig tart. Egyes fázisai egészen nagy vonalakban: a reneszánsz, a hit egységének megbontása, a felvilágosodás, a francia forradalom és ma, az egység, a központ teljes elvesztése után: mindenki harca min-

denki ellen. Egyéni, kis és nagy közösségek sikjain egyaránt.

Ez a történelmi látás pedig nem képződés, nem belemagyarázás, hanem az igazság elfogulatlan meglátása és kimondása. Ezt mindjárt jobban belátjuk, ha leszámolunk egy optikai csalóddal, az ember és a természetfölötti világ harcában egyedül csak az ember lehet vesztes. Az ember élte és szenvedte át hibáinak és tévedéseinek minden keservét.

Az ember élete szinyle meg a természetfölötti valóság mély, gazdag talajából való táplálkozás hiányát. Az ember itéli önmagát lassu öngyilkosságra, ha kiszakítja életének gyökereit ebből a talajból. Ennek a felismerésnek önkéntelen megnyilatkozása az a hang, amely történelemkönyvekből mindegyre kiesendül és ellentmond az erőltetett kulturoptimizmus szövegeinek. Ez a hang így érvel: történt ez, vagy amaz és a sok kár és pusztítás mellett közvetve eredményeket is hozott. Ha csak azt nem valljuk az elmúlt félszázadról, hogy ami alatta történt, az a lejobb történet és másként nem is lehetett volna, akkor megértjük Gonzoque de Reynold megállapítását: minden életkérdésünk az egység, az egy vonatkozási központi kérdése.

A középkor természetfölöttisége, mint élet-közpon, nem valami elmosódott, határozatlan eszme volt, hanem gyakorlati élet. Nem volt az életnek olyan vonatkozása, ahol ne érvényesülni volna döntő erővel. Ennek a központnak hordozója és biztosítója a pápaság volt teljes lelki és nemzeti-közpolitikai hatalmával. Hogy milyen biztonságot jelentett ez a központi lelki hatalom nemcsak nemzetközi, hanem nemzeti vonatkozásban is, arra a magunk nemzeti történelmében is sok fényes példát találunk. Hogy csak egyet említsünk: amikor

III. Béla hazatér a bizánci udvarból, hogy átvegye a királyi trónt, Lukács érsek vallási aggályok miatt megtagadja tőle a koronázást, a király még sem száll vele szembe, hanem Rómához fordul és ott keresi igazságát. Pedig ebben az időben a magyar király Európa legteljesebb hatalmu uralkodója, akül még nem korlátoznak a hűbérség intézményei.

Amint már említettük, a természetfölötti világ és az ember egyenlőtlen küzdelméből csak az ember kerülhet ki vesztesként. A természetfölötti világrendet és itt a földön kikristályosodott intézményeit lényegükben nem érinthette az ember bármily méretű elpártolása. A központ megmaradt és ma is áll. Vonzóereje ma sem kisebb, mint volt a középkorban. Törvényei és igazságai ma is ugyanazok. Az emberek időnként megsejlik azt az erőt, amely beléle kisugárzik és a pápa szavára felfigyelnek. Ez a szólitokban ma is a régi központ erejével halna, ha nem történt volna meg a végzetes európai szellemi és ennek nyomán a politikai és gazdasági bomlás. Hogy a mai világcházás is ennek a bomlásnak a következménye, ahhoz kétség sem fér.

Központi kérdés a ma minden életkérdés problémája. Ebben az összes hajó legmélyebb gyökerére mutatott rá Gonzoque de Reynold. Amikor egy év mérlegét készítjük el utolsó napjára és ráteszünk a pontot, ez a kérdés továbbra is nyílt marad. Ugyanolyan tanácstalansággal állunk a lényeges problémák előtt, mint az elmúlt évben. A pápa szavai is ezért hangzott el minden külföldesebb — legalább is tapasztalható — eredmény nélkül. A bomlás folyamata még tart, ha az egység és a központi kérdésének jelei fel is ismerhetők, még messze vagyunk az igazi megteremtéstől...

Roosevelt-Stalin találkozó Washingtonban

Amszterdamból jelentik: (NII) New-yorki szikratávirat szerint Roosevelt Stalint meghívta Washingtonba. MTI
Amszterdamból jelentik: (NFI) Az angol híroroda ottavai jelentése szerint Churchill néhány szóval üdvözölte a kanadai kormányt, majd kijelentette, hogy most állanak válaszon. A küzdelem — mondotta — kemény lesz, de „harcolni kell a világ szabadságáért”. Véleménye szerint a „világot olyan szervezettel lehet megmenteni, amelynek magvát angolul beszélő országok alkotják”. (MTI)

Bio de Janeiroból jelentik: (NTI) Washingtonból ideérkezett jelentések szerint az Egyesült Államokban január közepén százötven milliárd dolláros új adójavaslatot tárgyalnak. Morgenthau pénzügyminiszter felhívta a nyilvánosság figyelmét arra, hogy a létfenntartási cikkek árában jelentős változások lesznek. (MTI)

Madridból jelentik: (Stefani) A spanyol minisztertanács szerdán ül össze. Az ülésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak. (MTI)

Január elsejétől nem kell Budapestre utazni Pasteur oltásért

A helyi hatósági orvosok végzik a pasteuroltásokat

Budapestről jelenti a MTI: A belügyminiszter most megjelent rendelete értelmében a budapesti Pasteur intézetben a veszettség elleni védőoltásokat megszüntetik. Ha tehát ilyen oltásra van szükség, azt a helyi hatósági orvosok végzik és ennek következtében január elsejétől kezdve nem kell Budapestre utazni oltás céljából. A központi vagy városi or-

vos saját rendelőjében végzi ezentúl az oltásokat. Budapesten az oltásokat a kerületi orvos végzi el. A visszavért erdélyi részekre a rendelet nem vonatkozik, így ott a veszettség elleni oltásokat továbbra is a kolozsvári Pasteur-intézet végzi. A honvédségnél és a csendőrségnél szolgáló egyéneket a honvéderővezők részesítik oltásban.

A ve'encei nemzetközi filmversenyen aranyéremmel kitüntetett magyar film

Egy éjszaka Erdélyben

Főszerepben a magyar filmgyártás büszkeségei: Szelezky Zita, Páger Antal, Mezey Mária és Nagy István.

Diszsbemutató szerdán este fél 12 órakor

az APOLLOBAN.

Kedden és szerdán 5, 7 és 9 órakor:

Bűnhődés

Tel. 18-01

Belvárosi

Tel. 18-01

kedden és szerdán utoljára:

Tokaji rapszódia

Nagy Szilveszteri kabaré sorsolással

1/2 12 órai kezdettel.

A rendkívül ötletes műsor keretében fellépnek: Solymosy Imre, Farkas Anni és a „Stella Duo” világhírű akrobaták!

1-én csütörtökön d. e. 11 órakor film kabaré olcsó helyárrakkal. Délután 3-tól

OPERETT

az idei filmgyártás legszebb filmje.

Keddtől: GRETA GARBO az utolsó két év egyetlen filmje ragyó vigiájék:

NINOCSKA

Társzereplők: Melvin Douglas és Ina Claire Budapesttel egyidőben a Casinó-ban.

„CSIPKE”

Magyarország leelső tehene

Most zárta le az OMGE az országos tejelési és tenyésztési versenyt, amelynek figyelemreméltó eredményeit ma hozták nyilvánosságra. Ezek szerint Magyarország legjobban tejelő tehene, a Magyar Tudományos Akadémia birtalai tenyésztésében lévő Csipke, amely 13.058 kilogramm tejet termel egy év alatt 483,4 kilogramm tejszirtartalommal. Második helyen vitéz Somhegyi Pál nádasdi tenyésztésének Zsuzsi nevű szimentháli tehene áll 3088 kilogramm tejhozammal, de már csak 297,4 kilogramm zsirtartalommal. Magyarország legjobban tejelő kiscsapattehene Wenk Antal dóri-zombaj kistenyésztő Cifra nevű magyar tarka tehen, mely egy év alatt 8740 kilogramm tejet adott 341 kilogramm zsirtartalommal. A legutóbbi öt éves átlagteljesítményt tekintve, Magyarország legjobban tejelő tehen az Esterházy Pál herceg öntés-majori tenyésztésének Bonyhád nevű magyar tarka tehen amely öt év alatt összesen 37.918 kilogramm tejet adott 1341,8 kilogramm tejszirtartalommal. Második helyre került a karoczi állami mezőgazdasági szakiskola Almás nevű szimentháli tehene, amely öt év alatt 37.352 kilogramm tejet termelt 1250,6 kilogramm zsirtartalommal. Az ország legnagyobb tenyésztőtekü-

bikája a Zichy György gróf nagyhöröcsöki tenyésztésében lévő Lili nevű 10 éves szimentáli bika. Az ország legértékesebb tehene a keszthelyi állami gazdasági akadémia Csemete nevű magyar tarka tehene évi 8960 kilogramm tejhozammal. A legértékesebb bronzderes tehén a farmosi gazdasági Kincses nevű tehene 5662 kilogramm tejhozammal. Magyarországon legnagyobb életteljesítményű elit tehene a Skublics András tornápusztai tenyésztésében lévő Betyár nevű szimentáli tehen, amely eddig 56.048 kilogramm tejet termelt 2100 kilogramm zsirtartalommal. A legjobban állagfejésű tenyésztet a keszthelyi gazdasági akadémia tenyésztete, ahol egy-egy tehen évente átlag 6091 liter tejet termelt. (M. Tud.)

Zakar András

Tihamér püspök élete ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

ÚJ DÜNKIRCHEN KÉSZÜL A FÜLÖP-SZIGETEKEN

Eddig kétszáz ezer japán katona szállt partra. — Ipoht és Husing elfoglalásával a maláji szénkereskedelem és a brit-borneói olajkereskedelem központja került japán kézre

CHURCHILL OTTAWABA ÉRKEZETT

Rómából jelentik: (MTL) A *Lauro Fascista* értesülése szerint a Fülöp-szigeteken mintegy kétszáz ezer japán katonát sikerült partrahozni. Az amerikai hadsereg kétségbeesetten menekül a kikötők felé, abban a reményben, hogy elérheti Holland-Indiát vagy Ausztráliát. Ugy látszik, a Fülöp-szigeteken is megismétlődik Dünkirchen. A japán nyomás különösen a sziget délkeleti részén vált egyre erősebbé. A japánok újabb csapatokat szállítanak partra. A Fülöp-szigeteken levő amerikai légierőt teljesen megsemmisítették.

Tokióból jelentik: (NTL) A maláji arcvonalról érkező jelentések szerint az angolok abból a célból, hogy a japán előnyomulást megnehezítsék, ahhoz a taktikához folyamodtak, hogy a visszavonulás útjában mindent szétromboltak. Maláj nyugati partján falvakat romboltak szét és megsemmisítették az élelmiszerkészleteket. A visszavonulás útjában levő egyik területen kísérletet tettek egy gumiültetvény be rendezésének szétrombolására. Az angolokat a japánok gyors előnyomulása megakadályozta tervük végrehajtásában. (MTL)

Thaiföldnek területi követelése van Burmában és Maláj földön

Tokió. (OFI) A thaiföldi pénzügyminiszter az alábbi nyilatkozatot adta a Nisi Nisinek: Thaiföldnek határozott területi követelése van Burmában és Malájföldön. Legközelebbi célunk visszaszerezni ezeket a területeket. (MTL)

Tokióból jelentik: (NTL) A császári főhadiszállás jelenti, hogy a Brit-Borneóban december 24-én partraszállt japán csapatok elfoglalták Husingot. Saravak fővárosát és egy fontos légitámaszpontot. A japán haditengerészet a környező vizeken elhelyezett két ellenséges tengeralattjárót és lelőtt 10 ellenséges repülőgépet. Egy japán romboló, valamint egy aknaszedő hajó elveszett. (MTL)

Tokióból jelentik: (NTL) Mint a császári főhadiszállás közli, a december 24-én Brit-Borneo délnyugati részében partraszállott hadseregbeli és haditengerészeti egységek már 25-én elfoglalták Husing városát. (MTL)

Tokióból jelentik: (MTL) A japánok hétfőn elfoglalták Ipoht. (MTL)

Amsterdamból jelentik: (NTL) Az angol hírszolgálat jelenti Singaporeból, hogy Ipoht kiürítették a birodalmi csapatok és új állásokba vonultak vissza a várostól délre. Singaporeban több mint száz hajót vontak össze, hogy előkészítsék az angoiok nagy tömegének elköltöztetését. (MTL)

Tokióból jelentik: (NTL) Ipoht elfoglalásával kapcsolatban a Domei Iroda megjegyzi, hogy a város 54 ezer főnyi lakosa és a maláji szénkereskedelem központja. Husing köz-

Singapore kétségbeesett helyzetben van

Genéből jelentik: (NTL) A londoni *Times* december 27-én singaporei tudósítójától beszámolót közölt a maláji félszigeten folyó harcokról. A japánok kezükben tartják a kezdeményezése. Eredményesen veszik igénybe repülőiket, akik pontosan szórják le bombáikat. A britek hátrányban vannak a japánokkal szemben a levegőben is, mert a japán légierő zavartalanul küldheti gépeit az angol állá-

70 ezer tonna ellenséges hajóteret pusztítottak el a japán tengeralattjárók

Tokióból jelentik: (OFI) A császári főhadiszállás közli, hogy a japán tengeralattjárók az amerikai parti vizeken 25, összesen 70.000 tonnát kitevő kereskedelmi hajót süllyesztettek el és súlyosan megrongáltak három hajót, továbbá megrongáltak öt hajót 40.000 tonnával. (MTL)

Tokióból jelentik: (NTL) Hivatalosan közlik, hogy a japán tengeralatt-

sok fölé (MTL)

Bangkokból jelentik: (NTL) A Singaporei rádió hétfőn sürgős felhívást intézett Nagybritanniához és az Egyesült Államokhoz, hogy küldjenek több csapatot és felszerelést, mert Singapore kétségbeesett helyzetben van. A hollandoknak, ausztráliaiaknak és az újzealandiaknak nem áll többé módjukban segítséget nyújtani. (MTL)

járók az északamerikai partvidéken december 25-éig 110.000 tonna irtalmu ellenséges hajót süllyesztettek el vagy rongáltak meg. (MTL)

Eden visszatért Moszkvából Londonba

Stockholmból jelentik: (NTL) Mint az angol hírszolgálat jelenti, Chur-

churchill hétfőn délután a kanadai miniszterelnök kíséretében különvonaton Ottawába érkezett. (MTL)

Berlinből jelentik: (NTL) Eltérő helyről közlik: Német körökben az a felfogás uralkodik, hogy Churchill washingtoni és Eden moszkvai megbeszélésének közös segély-szervezet létesítése a célja. Berlinben tudomásul vették, hogy az ankarai angol nagykövetet szintén bevonták a tárgyalásokba. Ezt a körülményt a Reuter-iroda rendkívül szembezőkőnek mondja. Berlinben megállapítják, hogy az angol nagykövetet semmiesetre sem illetékes Törökországot érintő határozatokat hozni. (MTL)

Stockholmból jelentik: (Stefani) Eden angol külügyminiszter Stálinnal és Molotovval folytatott megbeszélése után visszatért Londonba. (MTL)

Stockholmból jelentik: (NTL) Mint az angol hírszolgálat jelenti, a legközelebbi órákban várják az angol külügyminiszter megérkezését Moszkvából. (MTL)

Lankadatlan hevességgel folynak a harcok a keleti hadszíntéren

Berlin. A Führer főhadiszállásáról közlik a NTL-vel. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon lankadatlan keménységgel folynak az elhárító harcok. Leningrád előtt a német nehéztüzérség öt találatot ért el egy szovjet hajón. A légierő a keresztes szorosban egy szállítóhajót elsüllyesztett, hat másikat megrongált. Észak-Afrikában az ellentámadások során elpusztítottunk 58 brit páncélcocsit. Tobruktól északra többször eltaláltunk egy rombolót és egy kereskedelmi hajót. Egy német tengeralattjáró elsüllyesztett két brit szállító hajót 9000 tonnával. Megrongált egy másik hajót is. Nyugat-Németországban és az észak-német partvidék fe-

lett 9 ellenséges gépet lelőttünk. Egy brit gépet, amely napközben kísérelt meg berepülni, lelőttünk. (MTL)

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 575. közleménye: Agedabbiánál az ellenség jelentős páncélos erővel bekerítést kísérelt meg, azonban súlyos vereséget szenvedett. 58 angol harcú kocsit pusztítottunk el. Solium és Bardia arcvonalán nem történt fontosabb esemény. A német légierő Malta felett 3 ellenséges gépet lőtt le. Német vadászok leszállásra kényszerítettek egy angol gépet. Torpedóvető repülőgépeink a Földközi-tenger keleti részén megtámadtak egy ellenséges hajóalkulatót és eltalálták egy nehéz cirkálót és két gőzhajót. Két gépet lelőttünk. Egyik gépünk nem tért vissza. Három másik súlyos találatokkal elérte támaszpontját. (MTL)

Anglia nem érte el célját Libiában

Berlinből jelentik: (NTL) Katonai részről közlik, hogy a német csapatok a keleti arcvonal déli részén december 28-án kemény, elkeseredett és az esti órákig tartó harcokban a bolsevisták támadását sikeresen elhárították. (MTL)

Róma. (NTL) Mint mértékadó olasz helyen megállapítják, az angol hírvetés a keletázsiai állandó súlyos vereségeket a libiai harcok eseményeivel akarja leplezni. Az angol közvélemény ma kénytelen elismerni, hogy a Churchill és az angol sajtó által bírdelt cél, az egész libiai német és olasz haderő megsemmisítése, semmi-

képen sem következett be. Az angolok ma már kénytelenek a kérdést felvetni, miben áll tulajdonképpen a libiai angol siker? (MTL)

Rómából jelentik: (MTL) Mint hivatalos olasz részről közlik, olasz torpedóvető repülőgépek 29-én az afrikai partok közelében ellenséges hajókat vettek észre. Az egyik hét-ezer tonnás hajót azonnal megtámadták és eltalálták. Találat érte a két kísérő hajót is. A támadásban az egyik olasz torpedóvető repülőgépet lelőtték. Amikor ez már a tengeren lebegett az egyik angol gép géppuskatűz alá vette. (MTL)

Telepes, hálózati

Néprádiók

nagy választékban

Kovács Gyula

villamossági szaküzlete

Alap-utca 2.

Telefon: 25-09-94

1941 történelme dióhéjban

A „Hitel” című közgazdasági hetilap nyomán közöljük az elmúlt év történelmét rövid mondatokban. Mai számunkban az első hat hónap eseményeit közöljük.

Január

Január 1. A Führer napiparancsa.
Január 3. Cardiffot, az angol szénáróst, erős német hadikötélkek bombázták.
Január 4. Roosevelt beszéde az amerikai kongresszuson: „Az Egyesült Államoknak latba kell vetniük minden szervező erejüket és ki kell meríteniük minden forrásukat, hogy Angliát segítsék.”
Január 7. A balkáni szovjetköteteket Moszkvába hívták.
Január 10. Roosevelt korlátlan meghatalmazást kért a törvényhozástól. — Aláírták a német-szovjet gazdasági egyezményt.
Január 14. Ankarában megkezdődött az angol-török katonai tárgyalás.
Január 15. A madridi német nagykövet hazautazott. — Hohenlohe Steinfán kiutasították az Egyesült Államokból.
Január 16. A Pétain-kormány valamennyi tagja lemondott. Péta a lemondását nem fogadta el. — A madridi portugál követ Lizsabonban. — Az angol nagykövet meglátogatta Salazar miniszterelnököt. — Az angolok elűlvesztették a felgyújtott Southampton cirkálót.
Január 17. Nagyváradon leszállás közben összetört és kigyulladt az erdélyi utasszállító repülőgép. A szerencsétlenségnek 13 halottja volt.
Január 18. Alez német nagykövet és de Brion francia nagykövet Vichybe utazott. — A moszkvai jugoszláv követ visszatért Belgrádba.
Január 19. Döhring német vezérkarfőnöke Bukarestben meggyilkolták.
Január 20. Mussolini és Hitler berlini találkozása.
Január 24. Horia Simát, a Vasárda vezérét, lázadónak nyilvánították és körözölvéletet bocsátottak ki ellene.
Január 26. Antonescu tabornok alakított kormányt Romániában.
Január 27. Gróf Csáky István külügyminiszter meghalt. — Mezalakult a Kárpátaljai Tudományos Társaság.
Január 29. Metaxas görög miniszterelnök meghalt, utóda Koricis. — Távratváltás Hitler és Antonescu között. — A Führer fogadta Bartha Karoly honvédelmi minisztert. A találkozón Keitel vezértábornagy is ott volt. — Letette a hivatalos esküt három Apor Vilmos, az új győri püspök.
Január 30. Hitler éles támadása Amerika ellen.
Január 31. Gróf Teleki Pál miniszterelnök a külügyi bizottságban: A magyar-délszláv barátság szálai messze századokra nyulnak vissza. — Gibraltárból 14 angol hadihajó kifutott a tengerre. — Népszámlálás Magyarországon.

Február

Február 1. Párizsban megalakult a „népi nemzeti tömörülés” szerve.
Február 2. A németek Lóndont bombázták.
Február 4. A Kormányzó Bárdossy Lászlót nevezte ki külügyminiszternek.
Február 5. Willkie Dublinban az angol-ir és az amerikai kérdésben tár-

gyal. — A képviselőház elfogadta a nemzeti érület védelméről szóló javaslatot. — A kormány vitéz Bonczos Miklóst árvízvédelmi kormánybiztossá kinevezte.

Február 6. Angol légi támadás a francia part ellen. 17 angol gépet lelőttek.

Február 8. Göbbels: „Anglia hiába számít Franciaországra vagy az Egyesült Államokra.”

Február 9. Anglia megszakította a diplomáciai viszonyt Romániával. — Darlan lett Pétain helyettese.

Február 11. Francia és Sumer Mussolinihez utazott.

Február 12. Roosevelt kijelentése a sajtókonferencián: „Japán amerikai háború nem hátráltatná az Angliába irányuló hadianyagszállítást.” — Megnyitották a budapesti német tulajdonos intézetét.

Február 13. Czvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Cincár-Markovics külügyminiszter Hitler meghívására Berlinbe repült. — Franco és Mussolini találkozása Bordigherában.

Február 15. Jugoszlávia is, Bulgária is visszautasította Törökországnak az együttműködésre vonatkozó javaslatát. — Az egész országban zár alá vették a cipőkészleteket.

Február 16. Bulgária megemlékezői szerződést kötött Görögországgal.

Február 17. Elkecseregett harcok Albániában és Görögországban. — Német-olasz haditengerészeti tanácskozás Meránban.

Február 18. Bukarestben letartóztatták Creteanu berlini követet és külügyminisztert.

Február 19. Stark admirális: „Az Egyesült Államok hamarosan új hajókat küldenek Angliának.” — Kaloosa alá írt az árvíz.

Február 22. A németek az Indiai óceánon elsüllyesztették egy angol hajót, amelyiken amerikai bombázó volt. — A román kormány egyoldalúan akaria intézni a romániai magyarok optálását.

Február 24. Hitler rádióbeszédében bejelentette a tengeralfutó háborút. — Mussolini: „A kontinensközi háború hosszú lesz, de győzelmünk bizonyos.”

Február 26. Magyarország az optánskérdésben megegyezett Romániával.

Február 27. Bárdossy László külügyminiszter és Cincár-Markovics kicserélte azokat az okmányokat, amelyek a magyar-jugoszláv barátsági és tanácskozási szerződést megszüntetik.

Február 28. Alfons spanyol király meghalt. — Stafford Crips moszkvai brit nagykövet Ankarába repült és résztvevő Eden törökországi tárgyalásán.

Március

Március 1. Szófia csatlakozott a berlini paktumhoz. — A német csapatok bevonultak Bulgáriába.

Március 2. Német külön futár repült katonai repülőgépen Törökországba. — Antonescu győzelmével végződött a román népszavazás.

Március 4. Anglia megszakította a diplomáciai kapcsolatot Bulgáriával.

Március 7. Az amerikai szenátus 62 szavazattal 28 ellen elvetette a hadianyagszállítások fegyveres kíséretének tilalmáról szóló indítványt.

Március 8. Eckhardt Tibor Amerikába utazott.

Március 10. Az amerikai szenátus a korlátozások elvetésével megszavazta a Roosevelt-törvényt.

Március 13. Megalakult a Vojksbund

magyarországi szervezete.

Március 14. Délgörögországban angol csapatok szálltak partra. — Stimson hadügyminiszter Washingtonban bejelentette az újságíróknak, hogy az Anglia megsegítésére szánt hadianyag egy részét már utnak indították. A szállító hajókat az amerikai flotta a 150 mérföldes övezet határáig kísérte.

Március 15. Amerika zárta a magyar követeléseket.

Március 16. Erős német légi támadások Anglia ellen. — Pittuleon meghalt.

Március 19. Eden Cyprus szigeten találkozott Szaracoglu török külügyminiszterrel.

Március 21. Bárdossy László külügyminiszter Münchenben találkozott Ribbentropnal. A magyar külügyminisztert a Führer is fogadta.

Március 22. Három szerb miniszter lemondott. — Dzsarabu kapitányt.

Március 23. Német légitámadások voltak a Földközi-tengeren, angol repülőgépek Berlin felé. — Balázs Árpád a kiváló dalszerző meghalt. — Elindult az első budapesti moszkvai gyors.

Március 25. Aláírták Jugoszlávia csatlakozását a háromhatalmi egyezményhez. — Közzétették a török-szovjet orosz paktumot.

Március 26. Graziáni az albániai főparancsnokról lemondott.

Március 27. Jugoszláviában a nagykorúsított Péter király megcsászárosította a hatalmat és Szimovics Dušan hadtestparancsnokot hita meg kormányalakítással.

Március 28. Szimovics miniszterelnök bangoztatta, hogy a jugoszláv fordulat nem a berlini paktum ellen irányul. — Amerika Szovjetországgal tárgyal. — Verebély Tibor orvosprofesszor, a magyar tudomány díszjele, előadás közben hirtelen meghalt.

Március 30. Több jugoszláv korosztályt behívtak.

Március 31. A németbarát újságírókat Belgrádban letartóztatták.

Április

Április 1. Macauka japán külügyminiszter Rómában.

Április 3. Gróf Teleki Pál miniszterelnök öngyilkos lett. — A kormányzó Bárdossy László külügyminisztert állította a kormány élére. — Német és olasz páncélosok elfoglalták Agadabiát. — Felfegyverezték a csotnik-alkulatokat.

Április 5. Megszakadtak Berlin és Belgrád között a diplomáciai kapcsolatok. — Az USA feloldotta a befagyasztott jugoszláv követeléseket.

Április 6. Németország megindította a háborút Jugoszlávia és Görögország ellen. — Hitler kiáltvány: „A Német-birodalom ma reggel óta harcban áll a belgrádi bitortlakkal, harcban áll minden olyan alakulattal, amelyét Nagybritannia a Balkán felől Európa békéje ellen előre akar küldeni”. — Az olaszok kiűrtették Addisz-Abebat. — Közzétették a szovjet-orosz-jugoszláv baráti szerződést.

Április 7. Nagybritannia megszakította a diplomáciai viszonyt Magyarországgal. — A jugoszláv légierő magyar területeket támadott. Elrendelték a légvédelmi készsültséget. — Eltemették gróf Teleki Pált.

Április 8. A németek behatoltak a görög és jugoszláv haderők közé. Líbiában Tobrukig jutottak.

Április 9. Szaloniki, Üszküb, Nis el-

esett. — A németek az Egei tengernél.

Április 10. A Kormányzó kiáltvány a honvédséghez: „A mai napon parancsot adok katonáimnak, hogy a Délvidéken élő magyarságot az anarchia pusztításától megóvják”. — Zágrábban kikáltották az önálló horvát államot. — A horvát birodalom vezére Pavlics, kormányelnök Kvaternic.

Április 12. Honvédeink bevonultak Szabadkára, Zomborba és Horosra, s áttörték a jugoszláv erődívet.

Április 14. Bácskát és Délbaranyát visszafoglaltuk.

Április 15. A németek behatoltak Egyiptomba. — Marburgot Németországba csatolták.

Április 16. Csapatfaink megszállták a Dunántúli délnyugati részét, egészen a horvát határig.

Április 17. A jugoszlávok letették a fegyvert.

Április 18. Aláírták a fegyverszünet megvívókönyvet.

Április 19. A bolgár csapatok bevonultak Macedóniába. — II. Péter jugoszláv király és Szimovics Athónban. — Hitler: „A most következő év nehéz harcok esztendője lesz. Páldátlan arányú förténelmi döntésekre kerül sor.”

Április 21. Angol csapatok megszállták Irakot. — Hitler főhadiszállásán fogadta Borisz bolgár király látogatását.

Április 23. A görög kormány Kréta szigetére tette át székhelyét. — Fegyverszüneti megállapodás Görögországgal.

Április 24. A Kormányzó meglátogatta Hitler főhadiszállásán.

Április 25. A németek elfoglalták a fermonilei szorosot.

Május

Május 1. A németek behatoltak Tobruk külső védelmi vonalába.

Május 2. Angol és iraki csapatok összeütköztek.

Május 6. Sztalin állt a népbiztosok tanácsának élére.

Május 7. Az amerikai hadügyminiszter bejelentette, hogy a hadihajót igénybeveszi. — „Lefejezhetnek, ha nem nyerjük meg a háborút” — mondotta Churchill az angol alsóházban.

Május 8. A német feltételeket eljutatták Pétainhez: Anyagi szavatosság a tengely földközi-tengeri terveinek megvalósításához és a francia gyarmafok végső érvényességű rendezése. — Az angolok Transzjordánia felől átlépték az iraki határt.

Május 10. Hess Rudolf Angliába repült és Glasgownál ejtőernyővel legrótt. — Többszáz német repülőgép bombázta Angliát.

Május 12. Sztalin elismerte a bagdadi kormányt. — Hitler fogadta Darlant. A találkozón Ribbentrop is megjelent.

Május 13. Németország elismerte Horvátországot tengeri hatalomnak.

Május 14. Roosevelt fogadta az atlanti-óceáni flotta parancsnokát. — Olasz repülőgépek Alexandriát, az angolok Helgolandot bombázták.

Május 16. Német katonai küldöttségek jártak Bagdadban és Beiruthban. — Angol repülőgépek bombázták Hannovert.

Május 18. Aimone herceg lett a horvát király. — Aláírták Rómában az olasz szerződéseket.

Május 20. Izland megszüntette a perzonál-uniót Dániával. — Német ejtőernyősök leszálltak Krétában.

Május 23. Az iraki régens, Abdul Illah visszatért Irakba. — A 42.000 ton-

nás Hood páncélost a levegőbe röptették.

Május 27. Churchill bejelentette a Bismarck, továbbá két angol cirkáló és 4 angol torpedóromboló elsüllyesztését.

Május 29. A németek Kréta szigetén elfoglalták a Suda-öblöt és Cambiát.

Junius

Junius 1. Bárdossy László miniszterelnök Rómába utazott. — Hitler és Mussolini találkozása a Brenner-hágón.

Junius 6. Crips angol nagykövet Moszkvából jelentéstételre hazautazott. Ugyanakkor hazautazott a japán nagykövet helyettese is.

Junius 8. Brit és de gaulista csapatok bevonultak Szíriába.

Junius 15. Sollumnál a német és olasz csapatok nagy angol támadást visszavertek. — Horvátország Velencében csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez. — Életfogytiglani kényszermunkára ítélték Horia Simát.

Junius 16. A londoni japán nagykövet jelentéstételre hazautazott. — Roosevelt elrendelte az USA-beli német konzulátusok és más német szervek bezárását.

Junius 19. Németországból és a megszállt területekről az amerikai konzulokat kitiltották. — Megkezdődött az amerikai hadgyakorlat.

Junius 20. Finnország m. gőzösöket. — Az USA zárolta a spanyol követeleket.

Junius 22. Kibört a német-szovjet háború. — Magyarország megszakította a diplomáciai viszonyt a Szovjettel. — Egy amerikai buvárhajó elsüllyedt.

Junius 23. Anglia segítségét ajánlotta fel a Szovjet-Uniónak.

Junius 24. Szlovákia hadat üzent Szovjetországnak.

Junius 25. A finn hadüzenet napja. — A svéd titkos országzárulás megengedte a svéd vasutakon a korlátozott német csapatszállítást. — Kisenyvet a németek elfoglalták.

Junius 26. Szovjet repülők magyar felségterületeket támadtak. — Repülő-támadás Kassa ellen.

Junius 27. Bárdossy László miniszterelnök bejelentette, hogy Magyarország és a Szovjet között hadiállapot van. — A magyar légierő a kassai merényleteket támadásokkal torolta meg.

Junius 30. Paderevszki Ignác, a nagy zongoraművész, a lengyel köztársaság első elnöke meghalt.

Spanyol tiltakozás Londonban

Rómából jelenti (Stefani.) A hivatalos lap közli a miniszterelnökség és a külügyminisztérium közleményét, amely szerint Guatemala és Kuba december 13-ika óta ellenséges országoknak tekintendők. (MTI.)

Berlin. (NTI.) Illetékes helyen közlik: Számolni lehet azzal, hogy a spanyol kormány tiltakozni fog Londonban amiatt, hogy angol gépek spanyol kikötőben megtámadták a Tenon német gőzöst. (MTI.)

Megtérés, vagy taktika?

Bizalmatlansággal fogadja a magyar közvélemény a Népszava „megtérését“

A „Magyarország“ hétfőn délután megjelent száma „Vita a Népszava körül“ című cikkében foglalkozik a Népszava karácsonyi száma körül keletkezett viharral.

A Népszava karácsonykor kétféle szenzációval szolgált. Az egyik az volt, hogy vezércikkében sikrászállt a nemzeti önállóság és függetlenség nagy gondolata mellett és így a Conti-utca a nemzeti gondolat előharcosa-ként jelent meg, a másik az volt, hogy néhány intellektus, mint Szekfű Gyula irt cikket a lapban, ezzel kihangsúlyoz-

va, hogy a magyar nemzeti gondolat megoldását ezentúl a Conti-utcától várhatjuk. Az első szenzációval kapcsolatban csak annyit kell megállapítani, hogy ez a Conti-utca új „antikája“ lehet. Ha a munkásság nemzetileg érez, azt örömmel üdvözljük; a bizalmatlanság a szociáldemokrata pártvezetőséggel és a lappal szemben nyilvánul meg. A másik szenzációhoz az a megjegyzésünk hogy felesleges túlnagy jelentőséget tulajdonítani annak, hogy néhány polgári intellektuel cikket ír a Népszavában. Ez az ő magánügyük.

az „EMKE“ grill amerikai bárjában Szilveszter este

FÉNYES KATÓ fellépte

Asztal foglalások csak személyesen

Újévi köszöntőt mond ROSS JOZSEF a Szigligeti színház komikus a

Az Emke kávéházban nagy Szilveszter est

A magyar-német fegyverbarátságról, honvédeink hősiességéről nyilatkozott a honvédelmi miniszter egy német lapnak

Berlin. (MTI.) A Berliner Lokal-anzeiger hosszabb beszélgetést közöl a magyar honvédelmi miniszterrel a magyar véderő részvételéről a keleti háborúban. A magyarság háborúja keleten — mondotta a miniszter — teljesen folytatása annak a hatalmas történelmi harcnak, amelyet nemzetünk egy évezreden át kénytelen volt végigküzdeni. Mindig nyugat kultúrájért küzdöttünk. A bolsevizmus nem hátrította el Magyarországról a fenyegetettséget, hanem ellenkezőleg feltámasztotta a veszélyt. Egész természetesen, hogy a világtörténelmi jelentőségű küzdelemben a kezdettől fogva rendelkezésre bocsátotta a magyar honvédség erőit, mégpedig két

okból: először, mert ez a harc a hazai biztonságért folyik, mert a szovjet elleni háború következménye annak a politikának, amely Magyarországra a kommunista tanácsuralom leverése óta jellemző. Ezután a kiképzés fontosságáról szól a hadügyminiszter. A korszerű háború alaposabb kiképzést igényel. A magyar ifjúság katonai kiképzését a jövőben fokozni fogjuk. A magyar-német fegyverbarátság jellemző példája történt Kumannál, ahol egy kicsiny magyar kötelek parancs nélkül önfeláldozóan rávetette magát egy erős ellenséges alakulatra hogy meghiúsítson egy támadást egy német magasrangú különítmény ellen.

Milyen okmányokkal igazolják keresztény származásukat a vas-kereskedelemmel foglalkozók

Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. közellátásügyi minisztérium nagyvárad felügyelősége (Nagyvárad, Szaniszló-u. 27. szám I. em.) felhívja Nagyvárad thj város és Bihar vármegye területén működő vas, zománc, fém, szerszám, gép (ipari és mezőgazdasági), rádió vegyes és szatcskereskedők figyelmét, hogy a m. kir. közellátási minisztérium november 19-i határozata értelmében a fentemlített kereskedők

nek származásuk igazolására a következő okmányokat kell a felügyelőség-nél bemutatni: a) az iparúzó származásának igazolására szolgáló okmányok nagyszülőikig beárolag, b) továbbá a házastársa születési-anyakönyvi kivonata, c) a házassági anyakönyvi kivonat, d) az előbb említettek, valamint a felmenő rokonai vallásváltatása esetén a vallásváltoztatásra vonatkozó okirat, e) a szakképzettséget igazoló okmány, f) a tőke eredetére és nagyságára vonatkozó igazolás, g) iparigazolvány.

A fentiekkel kapcsolatban a felügyelőség felhívja az érdekeltet figyelmét arra a körülményre, hogy az igazoló eljárás a lehetőséghez mérten személyes jelentkezés alapján történik, miért is a szükséges iratoknak postán történő beküldése mellőzendő.

A Vitézi Szék teaestélye

Nagyvárad. Saját tud. A Vitézi Szék január 5-ikére tervezett első teaestélyét felfokozott érdeklődéssel várja Biharvármegye és Nagyvárad város egész társadalma.

És ez a várakozás érthető is. Ez a teaestély lesz ugyanis az első olyan alkalom hazatérésünk óta, amikor a Vitézi Szék helybeli és vármegyei tagjai nyilvánosan is összejönnek a város és a megye érdemes magyar társadalmának képviselőivel egy, a mai időkhöz külsőségeiben is megfelelő barátságos estély keretében.

Nem zajosan dárídós mulatságot akar most a Vitézi Szék, hanem egy bensőségesen magyaros olyan összejövetelt, ahol a nemes célra való tekintettel a város és a megye társadalmának minden rétege méltóan képviselje azt a szoros, testvériesen erős kapcsolatot, amely érzés ápolását a jelenlegi komoly idők ma fokozott mértékben parancsolják.

Ennek a kettős célnak azonban egyetlen rugója van: magyar szívvvel egybefogni mindenkit a nagy magyar jövőért.

Az estély az Ujságíró Otthon össtermeiben lesz megtartva.

Az estélyre szóló meghívók kibocsátása már folyamatban van a rendezőség ezuton is kéri, hogy azok, akik tévedésből nem kapták volna meg a meghívójukat, de arra igényt tartanak, jelentsék be ebbeli igényüket akár telefonon, akár írásban a Vitézi Széknek (Nagyvárad, Rákóczi-út 13. szám, tel. 22-41).

Szigoru takarékoskodásra figyelmezteti Románia népét az „Unirea“

Bukarestből jelenti: (MTI.) Az Unirea december 30-iki számában komoly figyelmeztetéssel fordul a lakossághoz, hogy takarékoskodjanak a kenyérrrel.

— Nem tudjuk — szól a felhivas — mennyi ideig tart még a háború. Már is nehéz helyzetben vagyunk és nem tudjuk, mit hoz a jövő. A háború elszőlította a földműveseket az eke melől. Az ősszel kevesebb búzát vetettek és nem tudjuk, hogy tavasszal milyen lesz a mezőgazdasági munkásság helyzete. Elegendő lesz-e a számuk a föld megművelésére? A kenyeret el kell fogyasztani az utolsó morzsáig, a meglevő készletekkel pedig takarékoskodni kell. Váltakozva használjuk a kukoricalisztet a búzaliszttal, ha eddig nem tettük volna. Mindez még nem jelenti azt, hogy Romániában éhség van de nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő tehát takarékoskodni kell, hogy a készlet elertson az új termésig.

Kincstári használatra vették a Magyar-Amerikai Olajipar üzemét

A Magyar Tudósító jelenti. A magyar királyi iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve a honvédelmi törvényben kapott felhatalmazás alapján — a minisztérium határozata értelmében — a Magyar-Amerikai Olajipar r.-t. bejegyzett cég Magyarország területén lévő minden üzemét a személyzettel együtt a magyar királyi kincstár használatába átvette és az üzemek vezetésével Papp Simon m. kir. bányászati főtanácsost, budapesti lakost bízta meg.

IVO festőde

Hitler A.-u. 40. Tel. 10-53

u. elnevezése

Nagyvárad Bérfestőde

Felvételi üzletei

Matth Endre-u. 6. (Révész konfekció üzlet) és Hitler Adolf-u. 1.

Telefon: 10-54

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kétszámot nem adunk vissza.

A PÁPA MAGÁNKIHALLGATÁSON FOGADTA BÁRÓ APOR GÁBOR SZENTSZÉKI KÖVETET. Rómából jelenti a MTL: XII. Pius pápa hétfőn délelőtti magánkihallgatáson fogadta báró Apor Gábor szentszéki magyar követet, aki tolmácsolta a magyar kormány és a magyar nép legjobb kívánságait. — Rómából jelenti a NTL: XII. Pius pápa hétfőn folklora a Vatikánnál akkreditált diplomáták újrán kívánságainak fogadását és külön-külön magánkihallgatáson fogadta Portugália, Franciaország, Peru és Argentína nagykövét, a Dominikai köztársaság, Anglia, Magyarország, Szlovákia, Letónia, Románia követeit, valamint Irország, Haiti, Bolívia és az Egyesült Államok ügyvivőit. (MTL)

A KOLOZSVÁRI EGYETEMEN JANUÁR HETEDIKÉN KEZDŐDNEK A BEIRATKOZÁSOK. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetemen a második félére szóló rendes beiratkozás január 7-én kezdődik és január 18-ig tart.

A NÉMET SAJTÓ ISMERTETI BARDOSY LÁSZLÓ KARACSONYI CIKKÉT. Berlinből jelenti a MTL: A német sajtó hívatásokat közlő a magyar népszerűségnek a Pester Lloydban megjelent karácsonyi cikkéből.

SZERVEZKEDNEK NAGYVÁRADON AZ EGYKORI HADITENGEBRESZÉK. Nagyvárad. Saját tud. Értesülésünk szerint a Nagyváradon élő volt császári és királyi haditengereszek — külön csoportként — szervezkednek a frontarcosok szervezetébe. A szervezéssel megbízott vezető, ság lapunk útján kéri föl a volt haditengereszeket, hogy 1942 január 4-én délelőtti 11 órakor a frontarcosok helyiségében megjelenni szíveskedjenek.

Rossz látási viszonyok okozták a berlin—varsói vasutiszerencsétlenségét Berlinből jelentik: (NTL) Mint a hivatalos vizsgálat eredményéből kitűnik, a Berlin—Varsó vonalon 27-én történt szerencsétlenség az okozta, hogy a rossz látási viszonyok miatt nem vették észre, hogy a váltó tilosra volt állítva. A szerencsétlenségnek 38 halálos áldozata van. (MTL)

SZILVESZTEREKOR ÉJJELE EGY ÓRAIG LESZ VILLAMOSJÁRAT A RÁKÓCZI-UTON Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Városi Vasút felügyelősége ezúton is tudomására kívánja hozni a t. utazóközönségnek, hogy Szilveszter-estén éjjel után 1 óráig tartja fenn sűrűbb menetekkel a rendkívüli járatokat a Rákóczi-ut-fővonalon. A váltóidő, úgy mint eddig, egységesen 30 fillér

A kenyérfogyasztás csökkentésére készülnek Törökországban. Ankarából jelentik: (B. T.) Törökországban a kenyérfogyasztás csökkentését várják. Félhivatalos kijelentések szerint meg akarják állapítani a szükségletet, továbbá elő akarják készíteni a közönséget a tavaszi válságra.

A FINN KÖVET ÁTNYUJTOTTA A KORMÁNYZÓNAK MANNERHEIM KITÜNTETÉSÉT. Budapest-ről jelenti a MTL: A Kormányzó Ur ma délelőtti kihallgatáson fogadta Aarne Wuorimao finn követet, aki átnyújtotta a Téli Háborús Arany Emlékérmét, amelyet Mannerheim tábornagy ajánlott fel.

A POSTAHIVATALOK CSAK DECEMBER 31-IG FOGADJÁK EL AZ EZÜST 1 ÉS 2 PENGŐSÖKET. Az 1 és 2 pengős ezüstérméket magánosok tudvalevőleg csak november 30-ig voltak kötelesek fizetésül elfogadni. Az állami és egyéb közpénztárak, tehát a postahivatalok is az 1 és 2 pengős ezüstérméket december 31-éig fogadják el fizetésül. A Magyar Nemzeti Bank intézelei azonban még 1942 január 31-éig cserélik át az ezüstérméket alumíniumérmékre. A közönségnek mindenestre érdekében áll tehát, hogy a még meglévő 1 és 2 pengős ezüstérméket átcsereléséről minél előbb gondoskodják.

Nagy Szilveszteri-kabaré a MAV. alműhely nagyerterméber. Kezdeté fél 9 órakor. Utána tánc reggelig.

LÓVERSENYPÁLYÁT KAP DEBRECEN. A Magyar Tudósító jelenti: Érdekes mozgalom indult meg Debrecenben, amely a lóspori hagyományait őrző városban lóverseny pályát akar felállítani. A Nagyerdőben a városi teniszpályák mögött lévő terület választották ki a lóverseny céljaira és itt akarják megépíteni az ország egyik legjobbját, legmodernebb pályáját. Debrecenben állandó rendezés lóversenyeket akarnak rendezni, futtatásokat éppen úgy, mint ügélőversenyeket.

Értesítés! Fazekas Zoltán
 vendéglőjét Szent János-utca 51 alól
 Gr. Csáky István-utca 41 alól áthelyezte
 Tisztelt vendégei további szíves partifogását kéri.
Üzletnyitás Szilveszterkor.
 Disznótoros vacsora lántkal. Cigányzene.

NÁPOLYT ÉS A VEZUVÓT HÓBORÍTJA. Rómából jelenti a Stefani: Egész Olaszországban alászállt a hőmérséklet. Nápolyt és a Vezuviót hó borítja. Rocca di Papaban —8 fok celziust mutat a hőmérő. Ezen a vidéken ilyenre még nem volt példa. (MTL)

MÉHÉSZETI KALAUZ címen most jelent meg Héjjas Endre ny. meteorológiai igazgató országos hírű méhészeti szakíró tollából egy új könyv. A könyv írásmódjában számol be a mai gyorsan élő emberek kevés idejével, ennek dacára mindazt felöleli, amit a méhészeiről tudni kell. A könyvet a gyakorlat részére írta, hogy aki mézet akar termelni, eredményesen akar méhészkedni minő segítségesebb ismeretek birtokában kezdheti azt el. A könyvnek különös érdekessége oly különböző szerzőktől származó szakcikkek közlése, melyeknek ismerete az eredményes gyakorlatot elősegíti. A könyv a „Méh”, a magyar méhészek lapja. Budapest, V., Arany János-utca 2. sz. kiadásában jelent meg; ára 3.20 pengő.

Korona filmszínházban
 Keddtől szenzációs premier **Vaszary Gábor** hallatlanul mulatságos vigjátéka a legnagyobb sikert arató magyar filmvígjáték

Az ördög nem alszik

Tolnay Klári, Csontos, Hajmássy
 Szerdán este fél 12-től **nagy Szilveszteri vidám kabaré.**
 Jejelevét délután fél 5-től a pénztárnál.

KITERJESZTETTEK MIKÓ LÁSZLÓ KORMÁNYBIZTOSI HATÁSKÖRÉT. Budapest-ről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A kormányzó úr a közellátásügyi miniszter előterjesztésére Mikó László marosvásárhelyi főispán, közellátási kormánybiztosi hatáskörét egész Udvarhely, Háromszék és Csík vármegyére kiterjesztette.

Robbanás egy hétszáz méter mély bányában. Harcából jelenti az OFI: Illinois államban Peabody szénbányájában 130 méter mélységben robbanás történt. Eddig hét bányász halálát találták meg. A mentés egyre nehezebbé válik. (MTL)

A „SZÖVETKEZET” karácsonyi száma gazdag tartalommal jelen meg. Eredeti tudósításokban számol be a Székelyföld eseményeiről, képi riportokat közöl a világ minden tájáról és eredeti felvételt hoz egy német diplomata körösfői látogatásáról. Undi Imre, Bagoly Antal, Hobán Jenő, Marlon Lili, László Béla időszerű cikkeikkel. Szalay László és Dávid Iván elbeszélései szerepel.

UJBÓL ÖT FELFEGYVERZETT KOMMUNISTÁT TARTÓZTATTAK LE BELGRÁD KÖZELÉBEN. Belgrádból jelentik: (MTL) Az Obnovának jelentik, hogy Belgrád mellett öt kommunistát letartóztattak, akiknél géppisztolyt és kézi gránátot találtak. Halálra ítélték őket.

NAGYVÁRADRA JÖN A SZÉKESFEHERVÁRI POLGÁRMESTER. Nagyvárad. Saját tud. A székesfehérvári főispán és polgármester Nagyvárad vezetésének meghívására a tavasz folyamán városunkba érkezik. A város vezetősége ezt a látogatást hangversennyel is emlékeztetéssé akarja tenni. A hangversenyen székesfehérvári művészek is fellépnek az előkészületeket már megtették, a műsor összeállításáról Putnik Bálint igazgató gondoskodik. A hangverseny március 2 és 4 között lesz.

Daladier, Gamelin és Blum Leó elhagyták a paurtalesi erődöt. Paából jelenti az OFI: Daladier, Blum és Gamelin, akiket Pourtalesban őriztek, kedden reggel elhagyták az erődöt. (MTL)

MEGOLDÁS ELŐTT A SZINÉSZEK DOHÁNYZÓJÁNAK ÜGYE. Nagyvárad. Saját tud. Kedden délután szűkkörű értekezletet hívott össze a polgármester a színházi dohányzás és a tüzoltókérdés megoldására. Az ülésen megvitatották a tarthatatlan helyzetet és elhatározták, hogy dr. Varga László tanácsnok elnöklésével bizottságot küldenek ki a dohányzás megoldására. A bizottság munkája és megteendő javaslata elé élénk figyelemmel tekintünk.

Életfogytiglani fegyházra ítélték az arzénos családirtó asszonyt. Budapest-ről jelentik, a Pest írja: A királyi Kuria ma helybenhagyta Bús Mihályné életfogytiglani fegyházról szóló ítéletét. A vas megyei Salköveskúton nagymennyiségű arzénal megmérgezte az apját a jómódú 72 éves gazdát. — A csendőrk előtt beismert, hogy korábban édesanyját is megmérgezte és a sógora életébe szintén kevert mérget.

JÓVÁHAGYTA A MINISZTER A NEPKONYHÁK VEZETŐINEK KINEVEZÉSÉT. Nagyvárad. Saját tud. A miniszter jóváhagyta a polgármesternek ezt az intézkedését, amellyel a népkonyhák vezetésével Sáska Kálmán, felügyeletével Ficzner Honát Rózsa Gyulánét és Széchi Irént bízza meg.

AZ ARISZTOKRATA HAJTÓVADÁSZAT ÉS AZ ANGOL HADERŐ

(B. L.) A Daily Herald tudósítása szerint Sexton angol képviselő erőlyes támadást indított a kormány ellen, amiért túri, hogy az angol arisztokracia tagjai hajtóvadászataiknál az angol haderő páncélos egységeinek segítségét használja fel a hajtói szerep betöltésére. Margesson hadügyminiszter a képviselő támadására kijelentette, hogy ez a hadügyminisztérium tudtával történt és a vadászatot rendező arisztokraták kötelezték magukat arra, hogy a hajtásban résztvevő katonákat ebédrel, vacsorával és sörrel vendéglélik meg.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szervezkednek az egykori haditengerészek

(Nagyvárad.) Értesülésünk szerint a Nagyváradon élő volt császári és királyi haditengerészek — külön csoportként — beszervezkednek a frontarcosok szervezetébe. A szervezéssel megbízott vezetőség lapunk utján kéri föl a volt haditengerészeket, hogy 1942 január 4-én, délelőtt 11 órakor a frontarcosok helyiségében megjelenni szíveskedjenek.

Mi újság a piacon?

Zöldségfélék.

Közepes felhozatal. 1 kgr burgonya 0.15—0.19 P. 1 kgr száraz bab 0.64—0.72 P. 1 kgr répa 0.16 P. 1 kgr hagyma 0.18—0.30 P. 1 kgr cékla 0.12 P. 1 db káposzta 0.08—0.12 P. 1 db vörös káposzta 0.14—0.18 P. 1 db olasz káposzta 0.12—0.14 P. 1 kgr petrezselyem 0.20 P. 1 db karalábé 0.04—0.06 P. 1 db zeller 0.10 P. 1 db retek 0.04—0.06 P. 1 kgr spenót 2—2.20 P. 1 db torma 0.08—0.12 P.

Gyümölcsfélék.

Közepes felhozatal. 1 kgr alma 1.30—2.80 P. 1 kgr narancs 2.20—2.40 P. 1 db citrom 0.12—0.18 P. 1 kgr füge 2.20—2.30 P. 1 kgr körte 2.80—3 P. 1 kgr hecsedli 1.60 P. 1 kgr gesztenye 1.70 P. 1 kgr dió, héjas, 1.70 P.

Tejtermékek.

Közepes felhozatal. 1 liter tej 0.28—0.32 P. 1 kgr vaj 4.90—5.90 P. 1 kgr juhtúró 2.80 P. 1 liter tejtől 1.40 P. 1 kgr sajt 1.90—2 P.

Hús áruk.

1 kgr marhahús 2.66 P. 1 kgr disznóhús 2.80—3 P. 1 kgr juhús 1.80—2.40 P. 1 kgr bivalyhús 2.50 P. 1 kgr zsiradék 2.84 P. 1 kgr tepertő 3.30 P.

Kenyér.

1 kgr egységes 0.46 P.

Élőállatok.

Közepes felhozatal. 1 db szarvasmarha, vágó, kgr. 1—1.20 P. 1 db fejős tehén 300—600 P. 1 db szopós borjú, kgr. 1.20—1.40 P. 1 db sertés, nőző, kgr. 1.70—1.94 P. 1 db kismalac 25—30 P. 1 db igásló 100—400 P. 1 db parádés ló 400—700 P.

Hálfélék.

1 kgr súlyú ponty 2.80—3 P. 1 kgr Körös-hal 1.60—1.80 P. 1 kg-on felül 3—3.20 P

Gabonaműek.

Semmi felhozatal. 100 kgr bab 0.64—0.72.

Szárnyasok.

Közepes felhozatal. 1 pár I. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 pár II. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 kgr III. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 db hizott liba, kgr. 3 P. 1 db sovány liba, kgr. 2.10 P. 1 db pulyka, kilogrammonként 2.10 P. 1 db hizott ruca, kgr. 2.70 P. 1 db sovány ruca, kgr. 2.10 P. 1 db tojás 0.14—0.16 P.

Szénafélék

Közepes felhozatal. 100 kgr lóhetre, I. o. 9—11 P. 100 kgr lóhetre, II. o. 2—10 P. 100 kgr lucerna, I. o. 12—14 P. 100 kgr lucerna, II. o. 10—12 P. 100 kgr széna 8—11 P. 100 kg szalma 4.50—6 P.

Fa áruk.

1 kocsi I. o. fa 50 P. 1 kocsi II. o. fa 45 P. 1 kocsi III. o. fa 40 P.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok at.

Színház-Művészet

„Ninocska“ nemzetközi körútja

„Ninocska“ Greta Garbo legújabb filmje. Természetesen Amerikában készült. Amerikai film. Eddig semmi rendkívüli sínes benne.

Ha egy lépéssel tovább megyünk és megemlítjük, hogy orosz film — ami a címből egyébként azonnal kitűnik. — akkor már többet mondunk. Még tovább az is kiderül, hogy Ninocska, a címszereplő női alak a szovjet diplomácia egyik tiltkos tisztviselője, aki Párizsba kerül a szovjet követ ségre. Ugyanott dolgozik a Szovjet új emberlípusa, a szőrösszívű népbiztos, akinek a szerelem nem számít többet, mint egy jó ebéd, a család pedig „végérvényesen“ elmult burzsuaj idők kiveszőféiben levő csökevénye.

A film története a továbbiakban mélyen és egyszerűen emberi. Ninocska nőiessége győzedelmeskedik és a szőrösszívű néplázosban felülkerekedik az elfojtott emberiség. A két ember találkozásában felragyog a tiszta szerelem és a családi élet szentsége.

Eddig a film története.

Az igazi történet azonban akkor kezdődött el, amikor a film elindult körüljárta. Két éve készült el és azóta játszották Amerikában, egészén a London—Moszkva—Washington szö-

vetség kialakulásáig. A film előadásai valóságos tünemények voltak a lealjasított és meggyalázott emberiség győzelme mellett.

Ebben az időben Európában nem játszották a filmet. Nem alakult még ki a helyzet a Szovjettel szemben. Pedig a szőrösszívű népbiztos típusának csúfos bukása bizonyára nálunk is nagy sikereket aratott volna, talán nagyobbakat, mint Amerikában.

Most érkezett hozzánk is a film. Amerika kitiltotta a szovjet barátság miatt. Németországot már régigjárta. Valóságos diadalútja volt az összes városokban. A siker jóval felülmúlta az amerikai, annyival, amennyivel Európa mélyebben emberi, mint a történelmi győkeletlenségben kialakult amerikai élet. Jelenleg Budapesten mutatják be „Ninocska“t. Két mozgószínházban már egy hete karhatalom tartja fenn a rendet a pénztárok körül és a jegyeket egy héttel előre veszik meg. A szőrösszívű népbiztos átalakulása, az ember örök értékeinek győzelme nálunk még nagyobb megértésre talál, mint Németországban.

Ez a film most már Nagyváradra is érkezett. „Ninocska“ nemzetközi körútján újabb állomáshoz ért.

(—X—)

Színházi iroda közleményei:

Szilveszterkor este két előadást tart a színház. 8 órakor és fél 11-kor nagy szilveszteri kabaré lesz a társulat legjobbainak fellépésével. Dely főrendező Pestről hozott kitűnő fűvészes műsort állított össze, amelyet egyszerű tánc- és énekszámok fognak tarkítani. Az éjtéli előadáson nagy sorsolás is lesz, amelyen malacot, pezsgőt, likőrt és más tárgyakat sorsolnak ki. A kisorsolando dolgok előadás előtt az előcsarnokban is megtekinthetők majd.

A szilveszteri kis tréfákban a társulat legjobbjai lépnek fel. Külön tánc- és énekszámokat adnak még elő: Jurik Julesi, Koltay Aranka, Soly-

mossy, Kozma, Moory Lucy a kitűnő hősnő fog konferálni és vitéz Molnár Iván a rádió által közvetített műsorát fogja előadni, melyet az orosz harc-tér emlékeiből vett.

Ujév napján délután 4 órakor olcsó helyárral a Sárgarigófészkek című operett újdonság megy, este pedig szintén olcsó helyárral, vitéz Molnár Iván fellépésével a Bukaresti kaland 50-ik előadása lesz.

— **Gárdahadnagy.** Pénteken premierbérletben és szombaton tisztviselőbérletben szép muzsikájú, látványos nagy operettet mutat be a színház Radnóthy Éva, Feleki Sári, a Madách

Művészkörrel is lehet művészkedni.

színház tagjának első fellépésével, Koltay Aranka, Solyomossy, Bakos, Kozma játsszák a többi főszerepeket. Vasárnap este is a Gárdahadnagy van műsoron.

HETI MŰSOR:

Kedd este 8 órakor: Gyertyafénynél, Szerda este 8 és fél 11 órakor: Szilveszteri kabaré.

Csütörtök délután 4 órakor: Sárgarigó fészkek. — Este 8 órakor: Rukaresti kaland.

Pénteken este 8 órakor: Gárdahadnagy (bemutató).

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Adáskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfi ruhá üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 19.

Hecsedli lekvárt házhöz szállítok 1.50-ért, Kállay, Attila-u. 73. 839

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben)

Fűszer üzlet berendezés eladó. Török Ignác-u. 92. szám. 841

Révai Nagy Lexikon I.—XXI. kötetét jó állapotban megvételre keressük. Vidor Manó könyvkereskedés, Nagyvárad. 849

Keressék aranyműves pléh és drót valóit és kis prést sürgősen. Földessy Szaniszló-u. 33. 847

Korcsoylát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas áron. Nikkelezés, köszörfülés, csere. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolinitér 10. 817

Külön-éle

Gyümölcsökertes háromszobás komfortos önálló utcai villalakómat elcserélném központi fekvésű négyszobás utcai komfortos lakással. Telefon 36—93. 845

Kitűnő irodahelyiség Bazár-épületben azonnal kiadó. Érdeklődni házfelügyelőnél. 846

Szilveszter estére két vagy három zenészt felveszek. Levanté vendéglő, Kert utca. 844

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi D. utca 5. 835

Kitűnő házikoszt olcsón kapható, — Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-u. 5

Allást nyec

Keressék német, francia társalgásra és tanításra keresztény fiatalembert. Címet a kiadóba kérek. 842

Könyvelésben jártas kisasszonyt, ki nagy ismeretséggel bír, kisgityónék felvesz Orás hentes, gróf Csáky-u. 48. Jelentkezni reggel 8—10-ig. 837

Megbízható perfekt mindenféle szakácsnót keresek azonnalra. Nemzeti könyvkereskedés, Rakóczi-ut 11. 838

Perfekt szobalányt keresek tisztességgel, megbízható, éves bizonyítvánnyal. Sztaroveszky-utca 7. 840

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Szeged

Készült a Szent László-nyomda r. t. körlorgógépén. Nagyvárad Szilágyi-utca 5. szám.